

Üniversite Öğrencilerinin İş (İstihdam) Umudu ile Akademik Branş Memnuniyeti Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

An Investigation on the Relationship between Employment Hope and Academic Major Satisfaction Levels of University Students

Merve Gerçek¹

Öz

İş arayan bireylerin bilgi, beceri ve beklentilerine uygun bir iş bulmak ve bu işte kalabilmek için istihdam olgusuna bakış açıları ve mesleki farkındalık düzeyleri önem taşımaktadır. İş umudu, öğrencilerin ve mezunların işgücü piyasaları hakkında bilgi sahibi olma ve bir iş arayışında bulunabilmelerine yönelik genel ruh halini ifade etmektedir. Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin istihdam kavramına bakış açılarının değerlendirilmesinde yararlanılan iş umudu düzeyleri ile akademik branş memnuniyeti düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini 548 son sınıf üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Elde edilen verilerle yapılan analizler sonucunda, iş umudu ve akademik branş memnuniyeti arasında olumlu yönde anlamlı ilişkiler bulunduğu belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin iş umudu düzeylerinin ve akademik branş memnuniyeti düzeylerinin cinsiyet ve mezun olduktan sonra tercih edileceği düşünülen sektör türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Erkek öğrencilerin iş umudu düzeylerinin kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu, kadın öğrencilerin ise akademik branş memnuniyeti düzeyinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Kamu sektöründe çalışmayı düşünen öğrencilerin hem iş umudu hem de akademik branş memnuniyeti düzeylerinin özel sektörde çalışmayı düşünenlere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İstihdam, İş umudu, Akademik Branş Memnuniyeti

Abstract

Occupational awareness levels and the perceptions regarding employment are important for finding and staying in a job which matches the appropriate knowledge, skills, and expectations of job seekers. Employment hope is the general mood for students and graduates to gain knowledge about labor markets and to seek a job. In this study, it was aimed to investigate the relationship between employment hope levels and academic major satisfaction levels used in evaluating university students' perspective on employment concept. The study sample consisted of 548 senior university students. As a result of the analysis, it was determined that there were positive relationships between employment hope and academic major satisfaction. Also, it was examined whether the employment hope and academic major satisfaction levels of the students differed according to gender and sector type to be preferred after graduation. It was seen that male students had higher employment hope levels and female students had higher academic major satisfaction levels. It was determined that the students who are considering working in the public sector have higher employment hope levels and academic branch satisfaction levels than those who are considering working in the private sector.

Keywords: Employment, Employment Hope, Academic Major Satisfaction

Araştırma Makalesi [Research Paper]

JEL: M12, M19

Submitted: 21 / 11 / 2019

Accepted: 08 / 05 / 2020

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi, Hereke Ömer İsmet Uzunyol MYO, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, İnsan Kaynakları Yönetimi Programı, merve.gercek@kocaeli.edu.tr, Orcid: 0000-0002-7076-8192.

Giriş

Üniversite öğrencilerinin istihdam kavramına bakış açıları ve mesleki yönelimlerinin gelecekteki kariyer kararları üzerinde etkili olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda ele alınan değişkenlerden birisi iş umududur. İş umudu, ekonomik kendine yetme kavramı temelinde, psikolojik kendine yetme kavramının bir alt boyutu olarak ele alınmaktadır. İş umudunun, bireylerin ekonomik başarı elde edebilmeleri için oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Bir başka ifade ile bireylerin iş bulabilme konusunda kendilerine ne düzeyde güvendiği ile ilgili olan iş umudu kavramı, onların kariyeri ile ilgili plan yapabilme, yeteneklerini doğru şekilde değerlendirebilme, sorunlarla karşılaştığında uyum sağlayabilme gibi becerilerini içine alan bir değişkendir.

İş umudu, pozitif psikolojinin çalışma konularından biri olarak kabul edilen umut kavramı ile ilişkilidir. Seligman'ın (2002) çalışmalarıyla ortaya çıkan pozitif psikoloji yaklaşımı ve bireyin güçlü yanlarını temel alan diğer yaklaşımlar, bireylerin olumsuz özellikleri yerine güçlü yanlarının geliştirilmesini teşvik etmiştir. Pozitif psikoloji, psikoloji alanında genellikle bireylerin olumsuz özellikleri ve zayıf yanlarıyla ilgilenmek yerine, güçlü yanlarının neler olduğu ve bunların nasıl geliştirilebileceğine odaklanan bir bakış açısıdır. Bu bağlamda, pozitif psikoloji açısından "umut" kavramı bireyin olumlu bir psikolojik iyi oluş haline sahip olmasında önemli bir değişken olarak kabul edilmektedir. Umut, beklenmedik ve istenmeyen durumlarda bireylerin enerji düzeylerinde artış sağlayan bir değişkendir (Buckley ve Herth, 2014). Bireylerde umut düzeyinin yüksek olmasının, öz saygı ve akademik başarı düzeylerini de arttıracığına yönelik bulgular elde edilmiştir (Valle, Huebner ve Suldo, 2006).

Yetişkin yaşamının önemli boyutlarından birisi olarak sayılan ve örgütsel bağlamda sayısız çalışmaya konu olan iş tatmini, üniversite öğrencileri açısından eğitimin gerçekleştiği alan ve mesleki öğrenme süreci bağlamında incelenmektedir. Üniversite öğrencileri genellikle uzun dönemli iş sözleşmesine sahip olmadıkları için akademik branş memnuniyetleri incelenerek geleceğe yönelik iş tatmini düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır (Nauta, 2007). Akademik branş memnuniyeti, bir öğrencinin mevcut akademik branşına yönelik genel bakış açısıdır. Akademik branş memnuniyeti, öğrenim görülen bölüme yerleşmiş olmaktan duyulan mutluluk, başka bir bölüme geçmeyi düşünmeme, bireyin kendisini bölümü hakkında iyi hissetmesi ve değişim ihtiyacı duymamasını ifade etmektedir.

Akademik branş memnuniyetinin, kariyer iyimserliği ve kariyer geliştirme arzusu gibi değişkenlerle olumlu ilişkilere sahip olduğu belirlenmiştir. Bu durum, öğrencilerin okuduğu bölüme ilişkin memnuniyet düzeylerinin, kariyerlerine ilişkin algıları üzerinde gelecekte etkili olabileceğini düşündürmektedir. Böylece kariyer bağlamında önemli bir belirleyici olarak varsayılan iş umudu değişkeninin, akademik branş memnuniyeti ile ilişkili olduğunu ortaya koyabilmek önem taşımaktadır. Dolayısıyla bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin kariyer kararlarının belirleyicilerinden olan iş umudu ve geleceğe yönelik iş tatmininin bir öncülü olan akademik branş memnuniyeti arasında olumlu ilişkiler bulunacağı öngörülmüştür.

1. Kuramsal Arka Plan

1.1. İş Umudu

Umut kavramı konusunda nicel çalışmaların öncülerinden sayılan Snyder (1995) kendisinden önceki araştırmacıların umut kavramına şüpheli yaklaştığını ve ölçülebilecek kadar belirgin bir özellik olmadığını düşündüklerini öne sürmüştür. Snyder vd. (1991), umudun bireye sağladığı olumlu duygusal durumun, yüksek hedeflere ulaşma olasılıklarına ve daha yüksek bir odaklanmaya yol açtığını vurgulamaktadır. Umut, bireyin amacına ulaşma inancı ve bu yolda gerekli araçları kullanabilme duygusudur (Hong ve Choi, 2013). Herth'in (1993: 538) tanımına göre umut, mevcut durumun aşılmasını sağlayan ve yeni bir varlık olma bilincini teşvik eden dinamik içsel bir güçtür. Larsen, Edey ve Lemay (2007), Snyder'in umudu kavramsallaştırmak için oluşturduğu bilişsel modele dayanarak yaptıkları tanımda umudu "zihinsel irade gücünün (hedefe yönelik enerjilerin) toplamı ve kişinin hedeflere ulaşmak için sahip olduğu yol gücü (hedeflere algılanan yollar)" ile birlikte çok boyutlu bir "düşünme, hareket etme, hissetme etkileşimini içeren bir beklenti süreci" ve "ilgili ve kişisel olarak anlamlı olan gelecekteki bir yerine getirmeye yönelimi" olarak tanımlamışlardır.

Umut kavramı bireylerin anlamlı bir iş edinme yolculuğuna katkıda bulunduğu için işgücü gelişimi ve mesleki psikolojide önem taşımaktadır. Bu bağlamda, Juntunen ve Wettersten (2006), Snyder'in umut kavramsallaştırmasına dayanarak İş Umudu Ölçeği'ni (Work Hope Scale) geliştirmişlerdir. Yazarlar, iş umudunu bireyin işle ilgili amaçları, amaçlara ulaşmak için gereken yollar, işe ve işle ilgili amaçlara yönelik olumlu güdüsel ruh hali olarak tanımlamışlardır. Bir başka anlatımla, iş umudu, bireyin işiyle ilgili hedeflerini gerçekleştirilmesine yönelik olumlu düşüncelerinin yanında hedeflerini gerçekleştirebilmek için yapması gerekenlere de hazır oluşunu içeren bir kavramdır. İş umuduna ek olarak mesleki umut kavramı, tatmin edici ve anlamlı bir çalışmanın elde edilebildiği bir geleceğin öngörülmesi ile ilişkili pozitif duygusal ve güdüsel bir durum olarak tanımlanmıştır (Brown, Lamp, Talender ve Hacker, 2012).

Hong'a (2013) göre iş umudu, ekonomik başarı elde edebilmek için oldukça gereklidir. Başka bir deyişle, iş umudu bireylerin "olası öz (possible-self)"e (Oyserman, Bybee, Terry ve Hart-Johnson, 2004) inanmaya devam etmeleri ve kariyer yollarına bağlı kalmaları için kritik öneme sahiptir. İş Umudu Ölçeği (İÜÖ), Hong vd. (2009, 2012) tarafından geliştirildiğinde başlangıçta işgücünün geliştirilmesinde ekonomik kendine yetme (economic self-sufficiency) anlayışını tamamlayabilmek için psikolojik kendine yetme (psychological self-sufficiency) kavramını ölçebilmek için geliştirmiştir. Yazarlar ilk aşamada iş umudunu, istihdam engellerinin (employment barriers) aşılmasını içeren ve bireyin istihdamına ve finansal hedeflerine ulaşmada dönüştürücü bir süreç olarak ele almışlardır (Hong, Sherrif ve Naeger, 2009; Hong, 2013). Daha sonra yapılan İÜÖ çalışmasında ise iş umudu, istihdam durumu, finansal güvenlik ve bağımsızlığın bir bileşimine dayan sonuç odaklı bir kavram olarak kullanılmıştır. Hawkins' e (2005: 86) göre kendine yetme, bireyler ve aileleri için uzun dönemli ekonomik, fiziksel, psikolojik ve sosyal refah sağlayabilecek insan potansiyelini azami düzeye çıkarabilmektir. Becker, Kovach ve Gronseth (2004:332), bireyin kendi ihtiyaçlarını tanımlayarak ne yapacağına karar verebilmesi, kararlarını uygulaması ve gelecekteki ihtiyaçlarını da bu şekilde giderebilmesidir. Yazarlara göre kendine yetebilme, kişinin hayatta kalabilmesiyle ilgili bir kavramdır. Hong vd.'nin (2009) kavramsal yapılandırmasına göre ekonomik kendine yetebilme, istihdam, finansal bağımsızlık ve ekonomik güvenlik; psikolojik kendine yetebilme ise iş umudunu oluşturan psikolojik güçlendirme ve amaca yönelik yollardan oluşmaktadır. Ekonomik kendine yetebilme bir sonuç, psikolojik kendine yetebilme ise bir süreçtir. Yazarların çalışmasında kendine yetebilme, ekonomik hedeflere ulaşabilmek için gerekli içsel gücü oluşturabilme, öngörü yeteneği kazanabilme ve hedeflere ulaşmak için gerekli becerileri edinme süreci olarak tanımlanmıştır. Hong vd.'ye göre (2016) iş umudu kavramı psikolojik kendine yetme sürecinin bir alt boyutu olarak ele alınabilir (Tablo 1).

Tablo 1. Hong vd.'nin (2016) Ekonomik ve Psikolojik Kendine Yetme Kavramsallaştırması

Ekonomik Kendine Yetme İstihdam ve finansal çıktılar İstihdam Finansal bağımsızlık Ekonomik güvenlik
Psikolojik Kendine Yetme İş Umudu Psikolojik güçlendirme Öz-değer Kendini algılama yeteneği Gelecekteki eğilim Amaç yönelimli Yol Öz-güdülenme Kaynaklar ve beceriler Hedef yönelimi
Algılanan İstihdam Engelleri Fiziksel ve zihinsel sağlık İşgücü piyasasının dışında kalma Çocuk bakımı Beşeri sermaye Hassas yetenekler

Kaynak: Hong, P. Y. P., Song, I. H., Choi, S. ve Park, J. H. (2016). A Cross-National Validation of the Short Employment Hope Scale (EHS-14) in the United States and South Korea. 41-51, sf: 42.

Hong vd.'nin (2014) çalışması, çalışma çağındaki yetişkin iş arayanların örneklerinden kendine yetme kavramı üzerine yerel bir kuramdan geliştirilen iş bulma kavramını yeniden doğrularak bu alandaki boşlukları doldurmaya çalışmıştır. Kendine yetme kuramı aşağıdaki bileşenlerden oluşmaktadır:

- Öz-değer
- Kendini algılama yeteneği
- Gelecekteki eğilim
- Öz-güdülenme
- Beceri ve kaynakların kullanımı
- Hedef yönelimi

İş umudu kavramı ise bu alt bileşenlerden ilham alınarak a) psikolojik güçlendirme (kendine değer, kendini algılama yeteneği ve gelecekteki görünüm) ve b) amaç yönelimli yol (öz motivasyon, becerilerin ve kaynakların kullanımı ve hedef yönelimi) olmak üzere iki alt bileşen temelinde yapılandırılmıştır. İş umudu, istihdamın önündeki engelleri azaltmaya devam eden işgücü piyasası yapısına göre kendi kendini belirleme, iç kontrol odağı, içsel motivasyon, esneklik ve güçlendirmeden oluşan temel bir içsel beceri olarak tanımlanmaktadır (Hong vd., 2016). İş umudunun, algılanan istihdam engellerini doğrudan etkilediği, eski hükümlüler ve düşük gelirli iş arayanlar arasında algılanan istihdam engelleri ile ekonomik kendine yetme kavramı arasındaki yola aracılık ettiği belirlenmiştir (Hong, Lewis ve Choi, 2013; Hong, Hodge ve Choi, 2015).

Seçer ve Yazıcı'nın (2018) üniversite öğrencileri ile yaptığı çalışmada iş umudunun öğrencilerin tükenmişlik düzeylerini kısmen azaltabilecek bir değişken olduğu belirlenmiştir. Küpana'nın (2017) çalışmada mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin iş umudu düzeyleri incelenmiş ve öğrencilerin iş umudu puanlarının yaş, bölüm, sınıf ve eğitim ortamının çalışmaya teşvik ediciliği değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür.

1.2. Akademik Branş Memnuniyeti

Öğrencilerin mezun olduktan sonra mesleki ilgi alanlarını nasıl keşfedeceği ve kariyer tercihlerinin hangi yönde olacağını önemli belirleyicilerinden birisi de akademik branşlarıdır. Yeni mezunların kariyerlerine ilişkin yaşadıkları kararsızlıklar ve işgücü piyasaları hakkında yetersiz bilgiye sahip olmaları iş bulma ve ilk işlerinde uzun süre devamlılık sağlayamama gibi sorunlara yol açabilmektedir (Doo ve Park 2019).

Meslek kimliği, işe ilişkin planların ve hedeflerin açık olma derecesi ve bu plan ve hedeflerin kişisel ilgi alanları ve bireylerin güçlü yanları ile ilişkilerini ifade eden bir kavramdır (Gupta, Chong, ve Leong, 2015). Meslek kimliğine sahip bireylerin, iş dünyasına ilişkin anlayışları gelişmiş olacağı için kariyere ilişkin daha tatmin edici kararlar verebildikleri öne sürülmüştür (Holland, 1997). Meslek kimliğine bağlı olarak bireylerin mesleki kararlarının olumlu sonuçlar vermesinin görev performansı üzerinde de etkili olabileceğine yönelik görüşler bulunmaktadır. Gati, Asulin-Peretz ve Fisher'a (2011) göre, mesleki kararlarından daha fazla tatmin duyan bireylerin daha olumlu performans düzeyleri sergilediği söylenebilir.

Sovet, Park ve Jung (2014), birey düzeyinde genel iyi oluş halinin çok boyutlu bir yapı olduğunu ve yetişkinler arasında en yaygın şekilde incelenen boyutunun iş tatmini olduğunu vurgulamıştır. İş tatmini, başarılı bir kariyer kararının öncülü olarak kabul görmüş ve kariyer alanında yapılan çalışmalarda geniş çapta incelenmiştir (Spector, 1997). İş tatmini, bir işte çalışan bireylerin işlerine ilişkin duyduğu genel memnuniyet düzeyini ifade etmesi bakımından üniversite öğrencileri açısından açıklayıcı bir değişken olarak kullanılamamaktadır. Bu bağlamda, üniversite öğrencileri arasında daha anlamlı bir memnuniyet ölçütü olması bakımından akademik branş memnuniyeti kavramı ortaya koyulmuştur. Ayrıca, akademik branş memnuniyetinin ilerleyen dönemlerde iş tatmininin bir belirleyicisi olabileceği beklenmektedir (Nauta, 2007).

Akademik branş memnuniyeti, öğrencilerin birey olarak mesleğinden memnuniyetini ve deneyimlerini etkileyebileceği için kariyer kararları üzerinde de etkili olması beklenmektedir (Nauta, 2007; Sovet vd., 2014). McIlveen, Beccaria ve Burton'ın (2013) çalışmada akademik branş memnuniyeti ile kariyer iyimserliği ve kariyer durumu arasında anlamlı ilişkiler olduğu belirlenmiştir. Yazarlara göre, akademik branş memnuniyeti, yeni mezunların kariyer kararlarını etkileyen önemli unsurlardan birisidir. Akademik branş memnuniyeti, akademik memnuniyet üzerinde yapılan çalışmalar arasında bağımlı ve bağımsız değişken olarak en yaygın ele alınan değişkenlerden birisidir (Tessema, Ready ve Yu, 2012).

Lent, Singley, Sheu, Schmidt ve Schmidt'in (2007) tanımına göre akademik branş memnuniyeti, bireyin öğrenci olarak rolünden ve deneyimlerinden duyduğu hazdır. Nauta (2007), akademik branş memnuniyeti kavramını geliştirmiş ve oluşturduğu bir ölçüm aracı ile test etmiştir. Yazar, akademik branş memnuniyetinin genel not ortalamalarıyla olumlu yönde ilişkili olduğunu ifade etmiştir. Benzer çalışmalarda da, akademik branş memnuniyetinin öğrencilerin akademik performansı üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir (Kim ve Lee, 2015; Milsom ve Coughlin, 2017). Bir başka ifade ile öğrencilerin akademik branş memnuniyet düzeyleri arttıkça genel not ortalamaları da yükselmektedir. Akademik branş memnuniyeti ve akademik performans arasındaki ilişki bireylerin kariyer kararı verebilme becerilerini geliştirmektedir. Söz konusu değişkenin bireysel kariyer gelişimi ile bağlantılı olduğu görülmüştür (Eun, Sohri ve Lee, 2013).

Nauta'ya (2007) göre, kariyer gelişimi alanında önemli bir değişken olmasına rağmen akademik branş memnuniyeti sınırlı çalışmada incelenmiş ve çok az sayıdaki çalışmada bağımlı değişken olarak ele alınmıştır. Akademik branş memnuniyeti, genel akademik performans (Nauta, 2007), genel yaşam doyumu ve öznel iyi oluş hali (Lent vd., 2007; Ojeda, Flores ve Navarro, 2011) ve kariyer gelişimi ile ilgili değişkenler üzerinde etkili olmaktadır (Joo vd., 2010). Milsom ve Caughlin'in (2016) çalışmada öğrenci ve branş uyumu ile birlikte akademik branş memnuniyetinin akademik performans üzerinde anlamlı etkileri olduğu belirlenmiştir. Akademik branş memnuniyetinin belirleyicileri arasında kişisel ilgi alanı ve branş tercihi, kişisel özellikler ve öz-yeterlilik bulunmaktadır (Porter ve Umbach, 2006; Logue, Lounsbury ve Gupta ve Leong 2007; DeWitz ve Walsh, 2002). Chuckwuedo ve Ogbuanya'nın (2018) çalışmada akademik branş memnuniyeti üzerinde öğrenme öz-yeterliliği ve öğrenme süreçlerinde koruma çabasının etkileri incelenmiştir. Ebulum ve Chidiobi'nin

(2016) çalışmasında psikolojik dayanıklılığın akademik branş memnuniyeti üzerinde olumlu etkileri olduğuna ilişkin bulgular bulunmaktadır. Gür Erdoğan ve Arsal'ın (2015) öğretmen adayları ile yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının akademik branş memnuniyetleri ve öğretmenlik mesleğine yönelim ve kariyer geliştirme arzuları cinsiyet ve öğrenim görülen bölüm türü açısından farklılık gösterirken, akademik branş memnuniyeti ile öğretmenlik mesleğine yönelme ve kariyer geliştirme arzusu ölçeği ve çaba, ısrar ve arzu alt boyutları arasında anlamlı, pozitif ve düşük düzeyde ilişkiler olduğu görülmüştür. Sarıkoç ve Kaplan (2017), öğrencilerin mesleki benlik saygıları ile akademik branş memnuniyetleri ve sosyal duygusal öğrenme becerileri arasında pozitif yönde ilişkiler olduğunu belirlemiştir.

Akademik branş memnuniyetinin, kariyer ile ilgili kararlar üzerindeki olumlu etkilerinin belirlendiği çalışmalara dayanarak aşağıdaki hipotez oluşturulmuştur:

Hipotez 1: Öğrencilerin iş umudu düzeyleri ile akademik branş memnuniyeti düzeyleri arasında olumlu ilişkiler bulunmaktadır.

Yukarıdaki hipoteze ek olarak, üniversite öğrencilerinin akademik branş (okudukları bölüm), cinsiyet ve mezun olduktan sonra tercih etmeyi düşündükleri sektör türüne göre iş umudu ve akademik branş memnuniyeti düzeylerinin farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin hipotezler ise şöyledir:

Hipotez 2: Öğrencilerin iş umudu düzeyleri, cinsiyete göre farklılaşmaktadır.

Hipotez 3: Öğrencilerin iş umudu düzeyleri, sektör tercihine göre farklılaşmaktadır.

Hipotez 4: Öğrencilerin akademik branş memnuniyeti düzeyleri, cinsiyete göre farklılaşmaktadır.

Hipotez 5: Öğrencilerin akademik branş memnuniyeti düzeyleri, sektör tercihine göre farklılaşmaktadır.

2. Yöntem

Araştırmanın yöntemi, değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek üzere kullanılan ilişkisel tarama yöntemidir (Karasar, 2008). Araştırmanın amacı çerçevesinde elde edilen verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, açıklayıcı faktör analizi, Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ve Pearson korelasyon katsayısından yararlanılmıştır.

2.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin istihdama bakış açısının belirlenmesinde önemli bir belirleyici olan iş umudu ve akademik branş memnuniyeti düzeylerini belirlemek ve aralarındaki ilişkileri incelemektir. Üniversite öğrencilerinin mezuniyet sonrası iş bulabilmelerine yönelik algılarının belirlenmesinde iş umudu önemli bir yere sahiptir. Akademik branş memnuniyeti ise yetişkin yaşamının önemli bir boyutu olan iş tatmininin önemli belirleyicilerinden sayılmaktadır. Akademik branş memnuniyetinin kariyer üzerindeki belirleyici niteliğinden ötürü, iş umudu ile olumlu ilişkilere sahip olduğu düşünülmektedir. Bu amaca ek olarak, öğrencilerin iş umudu ve akademik branş memnuniyeti düzeylerinin cinsiyet ve sektör tercihine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Eğitim Fakültesi'nde 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde öğrenim gören 613 son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Kolayda örnekleme yöntemiyle seçilen 548 öğrenci, araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Katılımcıların %77,3'ü kadın, %22,7'si erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin %70,7'sinin kamu sektöründe, %29,3'ünün ise özel sektörde çalışmayı düşündükleri belirlenmiştir. Öğrencilerin buldukları bölümlere göre dağılımları aşağıdaki gibidir:

- Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (%7,3)
- Temel Eğitim (%16,8)
- Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi (%30,1)
- Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi (%27,9)
- Yabancı Diller Eğitimi (%7,8)
- Eğitim Bilimleri (%10)

2.3. Araştırmanın Ölçme araçları

Araştırmada İş Umudu Ölçeği ve Akademik Branş Memnuniyeti Ölçeği ile demografik soruların bulunduğu anket formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

İş Umudu Ölçeği: Bu çalışmada veri toplama aracı olarak Hong ve Choi'nin (2013) geliştirmiş olduğu Kısa İş Umudu Ölçeği (Short Employment Hope Scale)'nin, Akın, Hemedoğlu, Kaya ve Sarıçam (2013) tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan Türkçe uyarlaması kullanılmıştır. Hong ve Choi (2013) Kısa İş Umudu Ölçeği'ni (EHS-14) 661 düşük ücretli işsiz bireyden oluşan bir örneklem ile yeniden güvenilirlik çalışmasını yapmışlardır. Bu çalışma sonucu ölçeğin "psikolojik güçlendirme" ve "amaç yönelimli yol" olmak üzere 2 faktör ve 14 ifadeden oluşan geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu sonucuna varılmıştır. Akın vd.'nin (2013) öğretmenlerden oluşan örneklem grubu ile gerçekleştirdiği uyarlama çalışmasında Hong ve Choi'nin (2013) çalışmasındaki iki faktörlü yapı doğrulanmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık oranlarının faktörler için sırasıyla 0,85 ve 0,90 olduğu görülmüştür.

Akademik Branş Memnuniyeti Ölçeği: Aslı Nauta (2007) tarafından geliştirilen ve Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Gür Erdoğan ve Arsal (2015) tarafından yapılan "Akademik Branş Memnuniyeti Ölçeği (Academic Major Satisfaction Scale)" kullanılmıştır. Ölçek, 6 ifade ve tek boyuttan oluşan 5'li likert bir ölçektir. Gür Erdoğan ve Arsal'ın (2015) çalışmasında da ölçeğin aslındaki yapı korunmuş ve iç tutarlılık katsayısının 0,94 olduğu belirlenmiştir.

3. Bulgular

3.1. Tanımlayıcı İstatistikler

İş Bulma Umudu Ölçeği'nin genel puan ortalaması ve alt boyutları için ortalamalar Tablo 2'de görülmektedir. Öğrencilerin iş bulma umudu düzeylerinin genel ölçek bağlamında (8,04) ve psikolojik güçlendirme boyutunda (8,40) yüksek olduğu görülmektedir. Amaç yönelimli yol boyutundan alınan puanların ortalamasının 7,89 olduğu görülmüştür. Öğrencilerin Akademik Branş Memnuniyeti Ölçeği'nden aldıkları puanların ortalaması ise 3,52 ile ortanın biraz üzerindedir.

Tablo 2. Ölçüm Araçlarına İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Ölçek ve Alt Boyutlar	n	Minimum Değer	Maksimum Değer	Ortalama	Std. Sapma
İş Umudu (Genel)	548	0	10	8,04	1,514
Psikolojik Güçlendirme	548	0	10	8,40	1,448
Amaç Yönelimli Yol	548	0	10	7,89	1,692
Akademik Branş Memnuniyeti	548	1	5	3,52	0,927

3.2. Geçerlilik ve Güvenilirlik Bulguları

Bu çalışmada elde edilen veriler ile veri toplama araçları için faktör analizi yinelenmiştir. İş Umudu Ölçeği ve Akademik Branş Memnuniyeti Ölçeği'nin geçerliliklerinin değerlendirilmesi için açıklayıcı faktör analizi; güvenilirliklerinin değerlendirilmesi için Cronbach alpha katsayısından yararlanılmıştır.

Tablo 3. İş Umudu Ölçeği'nin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları ve Güvenilirlik Değerleri

Maddeler	Faktör Yükleri	Cronbach α
Faktör 1: Psikolojik Güçlendirme (Varyansı açıklama oranı= % 55,936)		0,934
İU12	0,852	
İU11	0,838	
İU14	0,767	
İU10	0,752	
İU9	0,740	
İU8	0,709	
İU6	0,681	
İU7	0,664	
İU13	0,627	
İU5	0,595	
Faktör 2: Amaç Yönelimli yol (Varyansı açıklama oranı= % 9,236)		0,808
İU2	0,826	
İU3	0,799	
İU4	0,712	
İU1	0,640	

Toplam varyansı açıklama oranı=%65,172		0,936
KMO değeri=0,925		
Barlett Testi sonucu Ki-kare=5670,415 sd=91 p=0,000 IU: İş Bulma Umudu		

İş Umudu Ölçeği'nin yapı geçerliliğinin sınanması için yararlanılan açıklayıcı faktör analizinin ilk aşamasında, verilerin analize uygunluğunun değerlendirilmesi için Kaiser–Meyer–Olkin (KMO) ve Bartlett Testi sonuçları değerlendirilmiştir (Tablo 3). KMO uygunluk testi değerinin 0,925 ve Bartlett Testi sonucunun anlamlı bir değere ($p=0,000$) sahip olması veri setinin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir (Kalaycı, 2010). Temel bileşenler analizi ve “varimax” döndürme yaklaşımının seçildiği açıklayıcı faktör analizi sonucu elde edilen faktör yükleri, birinci faktörde 0,852 ile 0,595 arasında; ikinci faktörde 0,826 ile 0,640 arasında değiştiği görülmüştür. İş Umudu Ölçeği'nin iki faktörlü faktör yapısının, Akın vd.'nin (2013) çalışmasındaki yapı ile aynı doğrultuda ayrıştığı söylenebilir. Ölçeğin Cronbach alpha değerlerinin genel olarak 0,936, alt boyutları açısından 0,934 ve 0,808 olduğu görülmüştür. Ölçeğin genel olarak ve alt boyutları açısından yüksek güvenilirliğe sahip olduğu söylenebilir (Özdamar, 2016). Akademik Branş Memnuniyeti Ölçeği için yapılan açıklayıcı faktör analizi ve güvenilirlik analizi sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 4. Akademik Branş Memnuniyeti Ölçeği'nin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları ve Güvenilirlik Değerleri

<i>Maddeler</i>	<i>Faktör Yükleri</i>	<i>Cronbach α</i>
ABM1	0,811	
ABM2	0,499	
ABM3	0,794	
ABM4	0,876	
ABM5	0,848	
ABM6	0,772	
Toplam varyansı açıklama oranı=%60,345		0,854
KMO değeri=0,829		
Barlett Testi sonucu Ki-kare=1727,666 sd=15 p=0,000 ABM: Akademik Branş Memnuniyeti		

Akademik Branş Memnuniyeti Ölçeği'ne yapılan açıklayıcı faktör analizinden elde edilen KMO uygunluk testi değerinin 0,829 ve Bartlett Testi sonucunun anlamlı bir değere ($p=0,000$) sahip olması veri setinin faktör analizi için uygun olduğu anlamına gelmektedir (Tablo 4). Ölçeğin faktör yükleri 0,887 ile 0,499 arasında değişmektedir. Ölçeğin güvenilirliğinin 0,854 değeri ile yüksek düzeyde olduğu söylenebilir (Özdamar, 2016).

3.3. İlişki Analizleri

Araştırmanın bağımlı ve bağımsız değişkenleri arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla yapılan Pearson korelasyon analizi sonucu ortaya çıkan anlamlı ve anlamsız ilişkiler Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 5. Değişkenler ve Alt Boyutları Arası Korelasyonlar Tablosu

Değişkenler	1	2	3	4
İş Bulma Umudu (Genel)	1			
Psikolojik Güçlendirme	0,801**	1		
Amaç Yönelimli Yol	0,979**	0,661**	1	
Akademik Branş Memnuniyeti	0,344**	0,126**	0,388**	1

* $p<0,005$; ** $p<0,001$

İş bulma umudu ve akademik branş memnuniyeti arasında yapılan korelasyon analizi sonucu değişkenler arasında genel anlamda düşük düzeyde olumlu yönde (0,344) bir ilişki olduğu görülmüştür (Tablo 5). Bu durum öğrencilerin akademik branş memnuniyet düzeyleri arttıkça iş bulma umudu düzeylerinin de artacağını ifade etmektedir. İş bulma umudu ölçeğinin alt boyutlarının da akademik branş memnuniyeti ile düşük düzeyde olumlu yönde ilişkileri bulunduğu belirlenmiştir. Bu bulgulara dayanarak *Hipotez 1*'in doğrulandığı söylenebilir.

3.4.Farklılık Analizleri

Tablo 6. Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bağımsız Grup T-Test Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	n	Ortalama	s.s.	S.D.	t	p
İş Bulma Umudu (Genel)	Kadın	418	8,0858	1,42618	0,06976	1,094	0,275
	Erkek	123	7,8931	1,79255	0,16163		
Psikolojik Güçlendirme	Kadın	418	8,4264	1,36200	0,06662	0,490	0,625
	Erkek	123	8,3435	1,72565	0,15560		
Amaç Yönelimli Yol	Kadın	418	7,9495	1,60396	0,07845	1,219	0,225
	Erkek	123	8,0104	1,67085	0,08868		
Akademik Branş Memnuniyeti	Kadın	418	3,6007	0,90888	0,04478	3,041	0,003
	Erkek	123	3,3039	0,94596	0,08672		

Tablo 6'da iş bulma umudu ve akademik branş memnuniyeti düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı görülmektedir. İş bulma umudunun genel ölçek düzeyinde ve alt boyutlarında cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür. Bununla birlikte, öğrencilerin akademik branş memnuniyeti düzeylerinin kadın öğrenciler ($x=3,60$) için erkek öğrencilere ($3,30$) göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bir başka deyişle, kadın öğrencilerin eğitim gördüğü akademik branştan duydukları memnuniyet düzeyi erkek öğrencilerinkinden daha fazladır. Böylece, *Hipotez 2* reddedilmiş, *Hipotez 4* ise kabul edilmiştir.

Tablo 7. Sektör Tercih Değişkenine İlişkin Bağımsız Grup T-Test Sonuçları

Değişkenler	Sektör Tercih	N	Ortalama	s.s.	S.D.	t	p
İş Umudu (Genel)	Özel	147	7,6691	1,58359	0,13061	-3,240	0,001
	Kamu	355	8,1545	1,50413	0,07983		
Psikolojik Güçlendirme	Özel	147	8,0425	1,42848	0,11782	-3,290	0,001
	Kamu	355	8,5148	1,47793	0,07844		
Amaç Yönelimli Yol	Özel	147	7,5197	1,77554	0,14644	-2,939	0,003
	Kamu	355	8,0104	1,67085	0,08868		
Akademik Branş Memnuniyeti	Özel	147	3,2086	1,05158	0,08794	-4,612	0,000
	Kamu	355	3,6614	,81545	0,04365		

Tablo 7'de iş bulma umudu ve akademik branş memnuniyeti düzeylerinin sektör tercihi değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı görülmektedir. İş bulma umudunun genel düzeyde ve alt boyutları bakımından sektör tercihinin göre anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir ($p=0,001<0,005$; $p=0,003<0,005$; $p=0,000<0,005$). Bu sonuçlara göre kamu sektöründe çalışmak isteyen öğrencilerin ($x=8,15$; $x=8,51$; $x=8,01$) iş bulma umudu düzeyleri özel sektörde çalışmak isteyen öğrencilere göre ($x=7,66$; $x=8,04$; $x=7,51$) daha yüksektir. Aynı şekilde akademik branş memnuniyeti düzeylerinin de kamu sektöründe çalışmak isteyen öğrenciler için ($x=3,66$) daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bulgulara göre *Hipotez 3* ve *Hipotez 5* kabul edilmiştir.

Sonuç ve Değerlendirme

İş umudu, düşük geliri iş arayanlar ve eski hükümlüler üzerinde yapılan çalışmalardan doğmasına rağmen üniversite öğrencileri üzerinde anlamlı sonuçlar elde edilen çalışmalara dayanan bir kavramdır. İş umudu, bireylerin iş alanı seçebilme, planlama, yeteneklerini değerlendirebilme, hedef belirleme gibi kariyer kararlarına yönelik kendine güven düzeylerini belirleyen bir değişkendir. Akademik branş memnuniyeti ise gelecekteki iş tatmininin bir belirleyicisi olarak düşünülen, öğrencilerin bölümlerine ilişkin genel bakış açısını yansıtan bir kavramdır. Akademik branş memnuniyetinin, çeşitli kariyer kararları ve yönelimleri ile olumlu ilişkileri olduğu bulunmuştur.

Bu çalışmada, Eğitim Fakültesi son sınıfta bulunan 548 öğrencinin iş umudu ve akademik branş memnuniyeti düzeyleri belirlenerek iki değişken arasındaki ilişkilerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda elde edilen verilerin yapı geçerlilikleri ve güvenilirlikleri belirlendikten sonra ölçek ifadelerinden elde edilen puanlar üzerinden Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Sonuçlara göre, öğrencilerin iş umudu ve akademik branş memnuniyeti düzeyleri arasında ortanın

altında ancak olumlu yönde ilişkiler olduğu bulunmuştur. Dolayısıyla öğrencilerin akademik branş memnuniyet düzeyleri arttıkça iş umudu düzeylerinin de artacağı söylenebilir.

İş umudu kavramı, öğrencilerin işgücü piyasalarına nasıl yaklaştıklarını belirleyen önemli bir kavramdır. Bu çalışmanın örneklemini oluşturan Eğitim Fakültesi öğrencilerinin ortanın üzerinde iş umudu düzeylerine sahip olması, kariyerlerine ilişkin kararları alabilme, kendi becerilerini keşfedebilme ve dış çevre etmenlerine karşı uyum gösterebilmelerine yönelik güvene sahip olduklarının bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin akademik branş memnuniyeti düzeylerinin ise orta düzeyde olduğu görülmüştür. Akademik branş memnuniyetinin orta düzey çıkmasının nedenleri farklı değişkenlerin ekleneceği araştırma modellerinin sınanmasıyla belirlenebilir.

İş bulma umudu ve akademik branş memnuniyeti düzeylerinin cinsiyet ve mezun olduktan sonra çalışılmak istenen sektöre göre farklılaşıp farklılaşmadığı ise tek yönlü varyans analizi ve bağımsız grup t-testi ile değerlendirilmiştir. Bulgulara göre, iş bulma umudunun genel ölçek düzeyinde ve alt boyutlarında cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür. Umutlu ve Bayar'ın (2018) çalışmasında birinci sınıf öğrencileri arasında kadın öğrencilerin iş umudu düzeylerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, akademik branş memnuniyeti düzeylerinin kadın öğrenciler için erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Umbach ve Porter'ın (2002) çalışmasında üniversite öğrencilerinin memnuniyet düzeylerinin cinsiyete göre farklılaştığı bulunmuştur. Ebulum ve Chidibo'nin (2016) çalışmasında akademik branş memnuniyetinin cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür. Bu araştırmanın örnekleminin büyük bir kısmının kadın öğrencilerden oluştuğu göz önünde bulundurulduğunda kadın öğrencilerin lehine çıkan bu sonucun gelecek çalışmalarda cinsiyetin eşit dağıldığı bir örneklem ile sınanması önerilebilir.

İş umudu genel ölçek düzeyinde ve akademik branş memnuniyeti düzeylerinde sektör tercihinin göre anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Kamu sektöründe çalışmak isteyen öğrencilerin iş bulma umudu düzeyleri, özel sektörde çalışmak isteyen öğrencilere göre daha yüksektir. Aynı şekilde akademik branş memnuniyeti düzeylerinin de kamu sektöründe çalışmak isteyen öğrenciler için daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durum, Türkiye'de öğretmenlik mesleğinin merkezi yerleştirme sistemine dayalı olmasıyla açıklanabilir. Bu bulguların detaylı irdelenebilmesi için nitel veri toplama yöntemleri ile açıklayıcı araştırmalara başvurulabilir.

Gelecek çalışmalarda iş umudu ve akademik branş memnuniyeti arasındaki ilişkilerin nasıl oluştuğunu daha iyi açıklayabilecek değişkenler ile farklı araştırma modelleri kurulabilir. Farklı akademik branşlarda eğitim gören öğrenciler ile yeni çalışmalar yapılabilir. Ayrıca, birinci sınıf öğrencilerinin iş umudu ve akademik branş memnuniyeti düzeyleri ölçümlenerek son sınıfa geldiklerinde ölçümler yinelenebilir ve kıyaslanabilir.

Kaynakça

- Becker, J., Kovach, A. C. ve Gronseth, D. L. (2004). Individual empowerment: How community health workers operationalize self-determination, self-sufficiency, and decision-making abilities of low-income mothers. *Journal of Community Psychology*, 32, 327-342.
- Brown, S.D., Lamp, K., Telander, K.J. ve Hacker, J. (2012). Career development as prevention: toward a social cognitive model of vocational hope. In E. Vera (Ed.), *The Oxford Handbook of Prevention in Counseling Psychology* (pp. 374-392). New York: Oxford University Press.
- Buckley, J. ve Herth, K. (2004). Fostering hope in terminally ill patients. *Nursing Standard*, 19, 33-41.
- Chukwuedo, S. O., & Ogbuanya, C. T. (2018). Fostering Academic Major Satisfaction, Career Curiosity, and Job Search Behaviors Among Electrical/Electronic Technology Education Undergraduates. *Journal of Career Development*, 1-14.
- DeWitz, S. J. ve Walsh, W. B. (2002). Self-efficacy and college student satisfaction. *Journal of Career Assessment*, 10(3), 315-326.
- Doo, M. Y. Ve Park, S. H. (2019). Effects of work value orientation and academic major satisfaction on career decision-making self-efficacy. *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*, 9(4), 550-562.
- Ebulum, G. C. ve Chidiobi, R. U. (2016). Resilience, gender and age as predictors of satisfaction with academic major among University Undergraduates. *International Journal of Research in Engineering and Social Sciences*, 6(04), 13-23.
- Eun, H., Sohri, Y. W. ve Lee, S. (2013). The effects of self-regulated decision making on career path and major-related career choice. *Journal of Employment Counseling*, 50, 98-109.

- Gati, I., Asulin-Peretz, L. ve Fisher, A. (2012). Emotional and personality-related career decision-making difficulties: A 3-year follow-up. *The Counseling Psychologist*, 40(1), 6-27.
- Gupta, A., Chong, S. ve Leong, F. T. (2015). Development and validation of the vocational identity measure. *Journal of Career Assessment*, 23(1), 79-90.
- Hawkins, R. L. (2005). From self-sufficiency to personal and family sustainability: A new paradigm for social policy. *Journal of Sociology and Social Welfare*, 32, 77-92.
- Herth, K (1991). Development and refinement of an instrument to measure hope. *Scholarly Inquiry for Nursing Practice*, 5, 39-51.
- Herth, K. (1989). The relationship between level of hope and level of coping response and other variables in patients with cancer. *Oncology Nursing Forum*, 16, 67-72.
- Herth, K. (1990). The relationship between hope, coping style, concurrent losses, and setting to grief resolution in elderly widow(er)s. *Research in Nursing and Health*, 13, 109-117.
- Herth, K. (1992). Abbreviated instrument to measure hope: Development and psychometric evaluation. *Journal of Advanced Nursing*, 17, 1251-1259.
- Holland, J. L. (1997). Making vocational choices: A theory of vocational personalities and work environments. Psychological Assessment Resources.
- Hong, P. Y. P. (2013). Toward a client-centered benchmark for self-sufficiency: Empowering community partners for social change. *Journal of Community Practice*, 21, 356-378.
- Hong, P. Y. P., Sheriff, V. A. ve Naeger, S. R. (2009). Bottom-up definition of self-sufficiency: Voices from low-income jobseekers. *Qualitative Social Work*, 8, 357-376.
- Hong, P. Y. P., Song, I. H., Choi, S. ve Park, J. H. (2016). A Cross-National Validation of the Short Employment Hope Scale (EHS-14) in the United States and South Korea. *Social Work Research*, 40, 41-51.
- Hong, P. Y. P. ve Choi, S. (2013). The employment hope scale: Measuring an empowerment pathway to employment success. *International Journal of Psychology Research*, 8(3), 173.
- Hong, P.Y.P., Sheriff, V. A. ve Naeger, S. R. (2009). Bottom-up definition of self-sufficiency: Voices from low-income jobseekers. *Qualitative Social Work*, 8, 357-376.
- Juntunen, C. L., & Wettersten, K. B. (2006). Work hope: Development and initial validation of a measure. *Journal of Counseling Psychology*, 53, 94-106.
- Kalaycı, Şeref (2011), SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri. Vol. 5. Ankara, Türkiye: Asil Yayın Dağıtım
- Karasar, N. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayın Dağıtım Tic. Ltd. Şti: Ankara.
- Kim, Y. L. ve Lee, S. M. (2015). Effect of satisfaction in major at university on academic achievement among psychological therapy students. *Journal of Physical Therapy Science*, 27, 405-409.
- Larsen, D., Edey, W. ve Lemay, L. (2007). Understanding the role of hope in counseling: Exploring the intentional uses of hope. *Counseling Psychology Quarterly*, 20, 401-416.
- Lent, R. W., Singley, D., Sheu, H. B., Schmidt, J. A. ve Schmidt, L. C. (2007). Relation of social-cognitive factors to academic satisfaction in engineering students. *Journal of Career Assessment*, 15(1), 87-97.
- Logue, C. T., Lounsbury, J. W., Gupta, A. ve Leong, F. T. (2007). Vocational interest themes and personality traits in relation to college major satisfaction of business students. *Journal of Career Development*, 33(3), 269-295.
- McIlveen, P., Beccaria, G. ve Burton, L. J. (2013). Beyond conscientiousness: Career optimism and satisfaction with academic major. *Journal of Vocational Behavior*, 83(3), 229-236.
- Milsom, A. ve Coughlin, J. (2017). Examining Person-Environment Fit and Academic Major Satisfaction. *Journal of College Counseling*, 20(3), 250-262.
- Nauta, M. M. (2007). Assessing college students' satisfaction with their academic majors. *Journal of Career Assessment*, 15(4), 446-462.
- Ojeda, L., Flores, L. Y. ve Navarro, R. L. (2011). Social cognitive predictors of Mexican American college students' academic and life satisfaction. *Journal of Counseling Psychology*, 58(1), 61.

- Oyserman, D., Bybee, D., Terry, K. ve Hart-Johnson, T. (2004). Possible selves as roadmaps. *Journal of Research in Personality*, 38, 130-149.
- Özdamar, Kasım (2016), Eğitim, Sağlık ve Davranış Bilimlerinde Ölçek ve Test Geliştirme Yapısal Eşitlik Modellemesi, Nisan Kitabevi. Eskişehir.
- Porter, S. R. ve Umbach, P. D. (2006). College major choice: An analysis of person–environment fit. *Research in higher education*, 47(4), 429-449.
- Seligman, M. E. (2002). Positive psychology, positive prevention, and positive therapy. *Handbook of positive psychology*, 2(2002), 3-12.
- Snyder, C. R., Harris, C., Anderson, J. R., Holleran, S. A., Irving, L. M., Sigmon, S. T. vd. (1991). The will and the ways: Development and validation of an individual-differences measure of hope. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60, 570-585.
- Sovet, L., Park, M. S. A. ve Jung, S. (2014). Validation and psychometric properties of academic major satisfaction scale among Korean college students. *Social indicators research*, 119(2), 1121-1131.
- Spector, P. E. (1997). Job satisfaction: Application, assessment, causes, and consequences (Vol. 3). Sage publications.
- Tessema, M. T., Ready, K. ve Yu, W. (2012). Factors affecting college students' satisfaction with major curriculum: Evidence from nine years of data. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2(2), 34-44.
- Umbach, P. D. ve Porter, S. R. (2002). How do academic departments impact student satisfaction? Understanding the contextual effects of departments. *Research in Higher Education*, 43(2), 209-234.
- Umutlu, S. ve Bayar, H.T. (2018). Üniversite Öğrencilerinin İş Umutlarının Sınıf Düzeyleri Açısından Karşılaştırılması: SDÜ ÇEEİ Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (31), 416-434.
- Valle, M.F., Huebner, E.S. ve Suldo, S.M. (2006). An analysis of hope as a psychological strength. *Journal of School Psychology*, 44, 393-406.

Extended Abstract

Aim and Scope

The aim of this study is to determine the relationship between employment hope levels and academic major satisfaction levels of university students, which are important determinants of university students' perspective on employment. Employment hope has an important role in determining the perceptions of university students about their ability to find jobs after graduation. Academic major satisfaction is considered as an important determinant of job satisfaction which is an important dimension of adult life. Academic major satisfaction is thought to have a positive relationship with employment hope because of its decisive characteristic in career decisions. In addition, students' employment hope levels and academic major satisfaction levels were examined according to gender and sector preferences.

Methods

Descriptive statistics, exploratory factor analysis, Cronbach alpha internal consistency coefficient and Pearson correlation coefficient were used in the analysis of the data obtained within the scope of the study. In this study, Employment Hope Scale developed by Hong and Choi (2013) and Academic Major Satisfaction Scale developed by Nauta (2007) were used as data collection tools.

Findings

According to the results, it was found that there are positive relationships between employment hope levels and academic major satisfaction levels of the students. Therefore, it can be said that employment hope levels will increase as students' academic major levels increase. One-way analysis of variance and independent group t-test were used to determine whether employment hope and academic major satisfaction levels differed according to gender, and sector after graduation. According to the findings, it was seen that employment hope levels did not differ according to gender in general scale level and sub-dimensions. In the study of Umutlu and Bayar (2018), it was seen that employment hope levels of female students were higher among first-year students compared to male students. However, it was found that academic major satisfaction levels were higher for female students than male students. In the study of Umbach and Porter (2002), it was found that the satisfaction levels of university students differed according to gender. In the study of Ebulum and Chidiboi (2016), it was observed that academic major satisfaction did not differ according to gender. Considering that the

majority of the sample of this study consists of female students, it may be suggested that this result, which is in favor of female students, should be tested with a sample in which gender is equally distributed in future studies.

Conclusion

Although employment hope arises from the work of low-income job seekers and ex-convicts, it is a concept that is based on studies with meaningful results on university students. Employment hope is a variable that determines the level of self-confidence of individuals in career decisions such as choosing a job area, planning, evaluating their abilities, and setting goals. Academic major satisfaction is a concept which is considered as a determinant of future job satisfaction and reflects the general perspective of the students. Academic major satisfaction has been found to have positive relationships with various career decisions and orientations. There are significant differences in employment hope general scale and academic major satisfaction levels according to sector preference. Students who want to work in the public sector have higher hopes of finding a job than students who want to work in the private sector. Likewise, academic major satisfaction levels were found to be higher for students wishing to work in the public sector. In order to examine these findings in detail, qualitative data collection methods and explanatory research can be used in further research.